

Projektnamn:	Kompetens I Samverkan
Projektägare:	ARVIDSJAURS KOMMUN
RUS prioriterad område:	6.Västerbotten - en region rik på kompetenser
RUS delprioritering:	6.3 Kompetensförsörjning i företag och verksamheter
Berörda län/Kommun:	Malå, Sorsele, Arvidsjaur och Arjeplogs kommun.
Sökt belopp:	2 525 913 kr
Sökt projektkostnad:	10 103 652 kr
Projektperiod:	2025-01-20 - 2028-01-19

Kompetensförsörjning är idag den största utmaningen för arbetsgivare, särskilt i norra Sverige, där konkurrensen om arbetskraft väntas öka på grund av kommande industrietableringar. En stor utmaning är bristen på möjligheten till vidareutbildning för vuxna, vilket påverkar inlandskommunernas utbildningsnivå, särskilt inom högre utbildning. Denna brist gör det svårt för invånare att vidareutbilda sig och öka sin anställningsbarhet, vilket resulterar i att vissa helt utestängs från utbildningssystemet.

Projektets mål är att skapa en modell som kombinerar teoretisk utbildning med praktisk yrkeskompetens, för att underlätta vidareutbildning och kompetensutveckling för alla, oavsett bakgrund. Vi har valt att lyfta fram två områden som i stort har liknande utmaningar. Det råder stora rekryteringsbehov, det är två områden som har en tydlig obalans i andel kvinnor respektive män som söker sig till yrket. Områdena representerar dessutom två väldigt viktiga samhällsfunktioner.

Förslag till beslut

Projektet uppfyller kraven fastställda i Region Västerbottens Agenda för hållbar finansiering och bidrar i hög grad till prioritetshöjande aspekterna Sammanhållen region samt Hållbar regional tillväxt. Projektet följer intentionerna i RUS prioriterat område 6.Västerbotten - en region rik på kompetenser och mer specifikt delprioritering 6.3 Kompetensförsörjning i företag och verksamheter.

BIFALL:

ARVIDSJAURS KOMMUN beviljas **2 525 913** kr, dock högst **25,00** % av godkända kostnader uppgående till 10 103 652 kr för projektet *Kompetens I Samverkan* för projektperioden 2025-01-20 - 2028-01-19. Beslutet har fattats med stöd av förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken och i förekommande fall förordning (2015:210) om statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag. Medel disponeras ur anslaget 1:1.

Bedömda resultat och konsekvenser

Urvalskriterier och prioriteringar

I nedanstående två tabeller framgår hur projektet uppfyller Region Västerbottens krav och prioritetshöjande aspekter fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering.

KRAV fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering	Nej	Ja
Projektet är avgränsad från den sökandes ordinarie verksamhet i fråga om tid, ekonomi och arbetsinsats		X
Projektet har en projektlogik som visar vilka problem ska lösas, vad ska uppnås, genom vilka åtgärder projektets mål uppnås och med vilka resurser detta görs		X
Jämställdhet är integrerad i projektet		X
Mångfald inklusive integration och andra sociala aspekter är integrerad i projektet		X
Ekologisk hållbarhet är integrerad i projektet		X
Ekonomisk hållbarhet är integrerad i projektet		X

PRIORITETSHÖJANDE ASPEKTER fastställda i Agenda för hållbar finansiering	Inte alls	I låg grad	Delvis	I hög grad	I mycket hög grad
Projektet bidrar till att Västerbotten är en sammanhållen region				X	
Projektet bidrar till hållbar regional tillväxt				X	
Projektet bidrar till positiva hållbarhetseffekter genom insatser som i huvudsak syftar till att hantera regionala hållbarhetsutmaningar inom jämställdhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner och miljö och klimat.					

Ett projekt bedöms kunna enbart ha ett huvudsyfte, antingen syftar det till att öka hållbar regional tillväxt eller hantera regionala hållbarhetsutmaningar inom social eller ekologisk hållbarhet. Därför görs en bedömning OM insatsens projektmål faller inom en av de två prioritetshöjande aspekterna Hållbar regional tillväxt eller Positiva hållbarhetseffekter. Den prioritetshöjande aspekten som projektet inte syftar till att hantera, bedöms inte

Sammanfattande bedömning

Projektet följer intentionerna i RUS prioriterat område 6. Västerbotten - en region rik på kompetenser och mer specifikt delprioritering 6.3 Kompetensförsörjning i företag och verksamheter.

Ansökan är ett socialfondsprojekt där man utöver 1:1 medel också har med Esf rådet, Region Norrbotten och de aktuella kommunerna (Arvidsjaur, Arjeplog, Malå och Sorsele) som medfinansierare.

Projektansökan beskriver en god projektlogik där man på ett konkret sätt visar vilka problem som ska lösas, vad man vill uppnå samt genom vilka aktiviteter som detta ska uppnås. Man har en god problemformulering där man på ett konkret sätt försöker att beskriva vad problemet är och hur man avser att jobba med detta i projektet.

I ansökan har sökande på ett bra sätt beskrivit hur man avser att jobba med hållbarhet i projektet. Styrkan ligger i den sociala hållbarheten där man avser att jobba för att regionen utvecklas genom att fler människor i mindre inlandskommuner får tillgång till en högre utbildning. Fokus ligger på transport och vårdsektorn vilket är yrkeskategorier som är starkt könssegregerade vilket projektet avser att jobba med på ett aktivt sätt genom ex specifika kampanjer mot underrepresenterade grupper. Man har också direkta aktiviteter inom den del som rör transport som kommer att fokusera på miljö/klimat vilket stärker den ekologiska hållbarheten i projektansökan.

Ansökan bedöms beakta en ekonomisk hållbarhet där man säkerställer en god ekonomisk hushållning med goda resultat utifrån tillgängliga resurser. Med utgångspunkt i aktivitetsplanen är bedömningen att kostnaderna är logiska och rimliga i ansökan.

Projektet är avgränsad från sökandes ordinarie verksamhet i fråga om aktivitet, tid och resurser.

Utifrån prioritetshöjande aspekten Sammanhållen region är bedömningen att ansökan i hög grad avser att jobba med denna del, man har en stark förankring hos såväl medfinansierare som målgrupp samt en vision om att kunna sprida ett lyckat resultat till övriga delar av länet. Primärt kommer projektet att jobba i aktuella kommuner men tanken är att ett gott resultat ska kunna spridas och tillämpas i andra kommuner som står inför liknande utmaningar. Något som ytterligare stärker ansökan är den direkta kopplingen som finns till näringslivet då dessa spelat en stor roll i arbetet runt ansökan men också kommer att ha stor påverkan på utbildningsinnehållet i ett senare skede.

Utifrån det faktum att Region Västerbottens 1:1 medel är kompensatoriska av sin karaktär bedöms denna ansökan ligga i linje med detta. Det finns en stor poäng i att dessa kommuner får möjlighet att jobba med den problematik som föreligger i och med den negativa befolkningsutveckling som skett under ett stort antal år. Detta får följd effekter på

hela vårt län och är något som bör ligga högt upp i prioritering när det gäller just att se regionen som en sammanhållen region. Utöver detta bedöms förankringen bland aktörerna i projektet vara god samt det regionala mervärdet i balans med den regionala finansieringen man söker.

Ansökan bedöms också i hög grad bidra till prioritetshöjande aspekten Hållbar regional tillväxt. Sökande beskriver i sin problembakgrund de utmaningar för såväl kommun som näringsliv som uppstår utifrån det faktum att bristen på möjligheten till vidareutbildning för kommunernas invånare är så begränsad i dagsläget. Att jobba med en utveckling av utbildningsmöjligheterna i aktuella kommuner kan förhoppningsvis skapa bättre förutsättningar för näringslivet att hitta den kompetens man söker och därigenom gynna hela regionen på lång sikt.

Kompetensförsörjningen står högt på dagordningen i många kommuner vilket gör frågan ständigt aktuell. Att då kunna bidra till en förbättrad kompetensförsörjning för länet i stort kan förhoppningsvis på sikt leda till såväl positiva ekonomiska värden som en ökad attraktivitet inte bara för respektive kommun utan i slutändan för hela regionen.

Sammanfattningsvis en ansökan som föreslås bifall

Ersätter beslutet ett tidigare/annat beslut?

-

Resurser och finansiering

-

Bilagor

-

Beslut expedieras till

Ansvarig strateg:

Projekt-PM

ÄrendeID
20369457

Diarie-nr
REGAC 306-2024

Sammanfattning

Kompetensförsörjning är idag den största utmaningen för arbetsgivare, särskilt i norra Sverige, där konkurrensen om arbetskraft väntas öka på grund av kommande

industrietableringar. En stor utmaning är bristen på möjligheten till vidareutbildning för vuxna, vilket påverkar inlandskommunernas utbildningsnivå, särskilt inom högre utbildning. Denna brist gör det svårt för invånare att vidareutbilda sig och öka sin anställningsbarhet, vilket resulterar i att vissa helt utestängs från utbildningssystemet.

Projektets mål är att skapa en modell som kombinerar teoretisk utbildning med praktisk yrkeskompetens, för att underlätta vidareutbildning och kompetensutveckling för alla, oavsett bakgrund. Vi har valt att lyfta fram två områden som i stort har liknande utmaningar. Det råder stora rekryteringsbehov, det är två områden som har en tydlig obalans i andel kvinnor respektive män som söker sig till yrket. Områdena representerar dessutom två väldigt viktiga samhällsfunktioner.

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Kompetensförsörjning är idag den absolut största utmaningen för arbetsgivare i våra kommuner. Både privata och offentliga sektorer rapporterar en utbredd brist på kvalificerad arbetskraft inom de flesta områden. Detta är särskilt påtagligt i norra Sverige, där konkurrensen om arbetskraft förväntas fortsätta att öka de närmaste åren, inte minst med tanke på de stora industrietableringar som planeras i kustregionen. Det finns en allmän oro för att etableringarna riskerar att förvärra situationen för inlandskommuner som Arjeplog, Sorsele, Malå och Arvidsjaur genom att attrahera den arbetskraft som redan är bristvara. I Arvidsjaur finns det sedan länge en mindre gymnasieskola med utbildningsprogram huvudsakligen inriktade på ungdomar. Arjeplog, Sorsele och Malå saknar egna gymnasieskolor, vilket begränsar utbildningsmöjligheterna lokalt. Historiskt sett har försök gjorts att starta utbildningar för vuxna med traditionell klassrumsundervisning. Dock har den begränsade befolkningens mängd och långa geografiska avstånd gjort det svårt att attrahera tillräckligt många elever för att sådana utbildningar ska vara ekonomiskt hållbara över tid.

Inom vissa områden används distansanpassade utbildningar, oberoende av plats och tid. Det har dock visat sig vara en utmaning, till exempel inom vård- och omsorgsykten, där individer med svaga språkkunskaper eller som har särskilda behov av stöd, har svårt att tillgodogöra sig kompetensen. Samtidigt är verksamheterna inom vård och omsorg beroende av varje person som kan tänka sig att arbeta hos dem.

Näringslivet lyfter fram transport- och anläggningsbranschen som ett område med mycket stora rekryteringsbehov. En välutvecklad infrastruktur är avgörande för att företag ska kunna transportera varor effektivt och att människor ska kunna förflytta sig smidigt. Transport- och anläggningsbranschen spelar också en central roll i övergången till ett mer hållbart samhälle.

Båda dessa områden lyfts också fram som kritiska i den kartläggning som nu under våren genomförs i 27 kommuner och 548 företag och som sammanställts i en rapport av Akademi Norr, Lapplands Kommunalförbund, Skellefteå kommun och Byggföretagen.

Det är också två områden som pekas ut som mycket könssegregerade. Enligt Statistiska centralbyråns (SCB:s) yrkesregister är undersköterska Sveriges vanligaste yrke, med en yrkeskår på 129 000 anställda (SCB2022). Av dessa är endast 10 procent män. Transport- och anläggningsbranschen omfattar idag c:a 15 procent kvinnor.

En könsuppdelad arbetsmarknad begränsar arbetsgivaren i hög grad men också arbetstagaren, vilket blir ett uppenbart hinder för kompetensförsörjning och hållbar

ekonomisk utveckling. Många studier visar på att jämställda arbetsplatser attraherar lättare kompetens.

Våra kommuner - Arjeplog, Sorsele, Malå och Arvidsjaur - har stora geografiska ytor men en liten befolkning, tillsammans knappt 14 000 invånare. Den begränsade befolkningmängden innebär att efterfrågan på arbetskraft inte är tillräckligt stor för att motivera storskaliga utbildningsinsatser. Lokala företag och offentliga arbetsgivare behöver ofta specifik kompetens, men inte i så stora volymer att det skulle vara hållbart att driva regelbundna utbildningsprogram med traditionell klassrumsundervisning. Att starta och driva utbildningar med traditionell klassrumsundervisning är kostsamt. Det krävs kvalificerade lärare, utrustning och lokaler, vilket innebär stora initiala och löpande kostnader. När antalet deltagare är lågt blir kostnaden per elev hög, vilket gör det ekonomiskt ohållbart för kommunerna.

Förväntat resultat av projektet på kort och lång sikt

Det övergripande målet är att utveckla en hållbar och flexibel modell för kompetensförsörjning som kombinerar teoretisk kunskap från utbildare med praktisk yrkeskompetens från arbetsgivare. Modellen ska främja mångfald och jämställdhet i arbetslivet samt stödja det livslånga lärandet. Den ska också vara skalbar och kunna tillämpas på olika kompetensområden och geografiska områden liknande Arjeplog, Sorsele, Malå och Arvidsjaur.

På lång sikt förväntar vi oss att projektet kommer att ha flera positiva effekter både för målgruppen och samhället i stort. För det första kommer den utvecklade modellen att förbättra matchningen mellan arbetsmarknadens behov och utbildningssystemens erbjudanden, vilket leder till bättre anställningsmöjligheter och högre sysselsättning bland deltagarna. Detta sker genom att integrera modellen i utbildningsinsatser som är skraddarsydd efter lokala arbetsgivares behov, vilket också stärker den lokala ekonomin.

Vidare kommer projektet att öka kvaliteten på utbildningen genom att anpassa innehållet till de specifika behoven i olika regioner och branscher. Genom att inkludera digital kompetens och främja jämställdhet samt tillgänglighet i utbildningsprogrammen, skapar vi en mer inkluderande och jämlik arbetsmarknad.

Slutligen, genom att förbättra tillgången till utbildning och arbete, särskilt i glesbygdsområden, bidrar projektet till att minska de negativa effekterna av geografisk isolering. Den ökade samverkan mellan utbildningsanordnare och arbetsgivare stärker också de lokala strukturerna för certifiering och validering, vilket långsiktigt säkerställer en kvalificerad arbetskraft och hållbar utveckling i regionen.

Målgrupp

Projektets primära målgrupp är kommunerna Arjeplog, Sorsele, Malå och Arvidsjaur. Vårt mål är att den kompetensförsörjningsmodell som utvecklas under projektets gång ska kunna fortsätta drivas och finansieras inom den ordinarie verksamheten efter projektets slut.

Den sekundära målgruppen omfattar arbetsgivare inom vård- och omsorgssektorn samt transport- och anläggningsbranschen, som har ett stort behov av kvalificerad arbetskraft.

Projektet riktar sig särskilt till arbetsgivare i dessa sektorer och syftar till att möta deras behov av kompetens. Utbildningsanordnare, såsom gymnasieskolan i Arvidsjaur, Luleå tekniska universitet och privata utbildningsleverantörer, är också en viktig del av projektet. Näringslivskontoren och Lärcentrum i Arjeplog, Sorsele och Arvidsjaur spelar en central roll i att samordna projektet.

Det finns en indirekt målgrupp också som inkluderar vuxna i arbetsför ålder, både de som redan är anställda och de som söker arbete.

Projektidén har utvecklats i samarbete med alla aktörer i målgruppen. Arbetsgivarna identifierade först behovet av specifik kompetens och bjöd sedan in andra aktörer för att gemensamt utveckla en samarbetsmodell. Näringslivskontoren och Lärcentrum är nyckelaktörer i att samordna detta samarbete.

Arbetsgivarna står inför stora utmaningar med att hitta rätt kompetens, medan utbildningsanordnarna har svårt att möta arbetsmarknadens behov på grund av ekonomiska begränsningar. Traditionell klassrumsundervisning är ofta inte tillgänglig lokalt.

Kommunerna har dessutom en ogynnsam demografisk utveckling med minskande befolkning och låg utbildningsnivå. Många vuxna har begränsade möjligheter till vidareutbildning och kompetensutveckling.

Projektet måste också ta hänsyn till traditionella könsroller i de fokuserade branscherna och tillgången till utbildning för alla. Många behöver resa till andra orter för att studera, vilket kan hindra dem från att vidareutbilda sig. Distansutbildning kan vara ett alternativ, men det passar inte alla.

För att projektet och den modell vi testar ska lyckas, är det viktigt att utbildningen är tillgänglig för alla, inklusive personer med funktionsnedsättningar. Det är också avgörande att arbetsplatserna som deltar erbjuder en inkluderande miljö där ingen diskrimineras på grund av kön, ålder, etnicitet, religion, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Varje individ ska ges möjlighet att delta och utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Projektets hållbarhetsaspekter

I projektet kommer vi att lägga stor vikt vid hållbarhetsaspekter som miljö, jämställdhet och mångfald. Vår ambition är att utveckla en hållbar modell för kompetensförsörjning som inte bara möter arbetsmarknadens behov utan också bidrar till ett mer hållbart samhälle.

Miljömässigt fokuserar vi på transport- och anläggningsbranschen, som är central för övergången till ett mer hållbart samhälle. Genom att integrera miljöaspekter i utbildningsmodulerna och samarbeta med lokala företag, strävar vi efter att minska branschens miljöpåverkan och främja hållbara arbetsmetoder.

Jämställdhet är en annan viktig aspekt i vårt projekt. Vi kommer aktivt att verka för att främja jämställdhet genom att utveckla och sprida material som är könsneutralt och fritt från stereotyper. Vi genomför specifika rekryteringskampanjer riktade till underrepresenterade grupper och säkerställer att våra utbildningar och

rekryteringsprocesser är inkluderande och jämställda. Detta innebär att vi skapar en arbetsmiljö där alla, oavsett kön, har lika möjligheter att utvecklas och bidra.

Mångfald är också en central del av vårt arbete. Vi kommer att utveckla riktlinjer och verktyg för att säkerställa att arbetsplatserna erbjuder en inkluderande miljö där ingen diskrimineras på grund av kön, ålder, etnicitet, religion, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Varje individ ska ges möjlighet att delta och utvecklas utifrån sina förutsättningar, vilket vi tror är avgörande för att skapa en dynamisk och innovativ arbetsmiljö.

För att säkerställa att vi når våra hållbarhetsmål, kommer vi att genomföra kontinuerliga avstämningar och extern utvärdering. Detta gör att vi kan följa upp och justera våra insatser för att maximera deras effektivitet och relevans.

Kostnadsbudget

Kostnadslag	Totalt
Personal	7 583 652
Externa tjänster	2 200 000
Resor och logi	160 000
Utrustning	160 000
Summa kostnader	10 103 652
Projektintäkter	
Summa faktiska kostnader	10 103 652
Bidrag annat än pengar	
Summa bidrag i annat än pengar	0
Summa totala kostnader	10 103 652

Finansieringsbudget

Finansiär	Totalt
Total offentligt bidrag annat än pengar	0
Svenska ESF-rådet	4 546 640
Region Norrbotten	2 525 914
Arvidsjaur kommun	202 074
Arjeplogs kommun	101 037
Malå kommun	101 037
Sorsele kommun	101 037
Total offentlig kontantfinansiering	7 577 739
Total offentlig finansiering	7 577 739
Total privat bidrag annat än pengar	0
Total privat kontantfinansiering	0
Total privat finansiering	0

Finansiering	Totalt
Region Västerbotten	2 525 913

